

ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԶԱՅՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՀԱՍԱՐԱՆԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

Օրգան Հայ Ժողովրդական Կուսակցութեան Կենտրոնական Կոմիտէի

Սմբադրութիւնը բաց է ամէն օր առ ժամը 9-ից մինչև 3-ը: Յօդուածները պէտք է գրուած լինեն պարզ և մի կրօնի վրայ, Յօդուածները կարող են նախարարուել փոփոխման և կրճատման: Ընդունուած յօդուածները, որոնց առկա չէ գրուած վարձատրութեան պահանջ՝ կը համարուեն ձերի:

ԳԻՆՆ Է
70
ԿՈՂԷՎ

Յայտարարութիւններն ընդունուած են ամէն լիցուով տողատեղին առաջին կրկնուած 75 կողմ, իսկ վերջին կրկնուած 50 կողմ: Բժիշկները և աշխատանք փնտրողները համար որոշ գիշեր Մահազդի համար 15 ուսուցիչ: Յայտարարութիւնները նոյն օրուայ թերթի համար ընդունուած են մինչև ժամը 2-ը:

ՅԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹ.

1919 թ.

ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԶԱՅՆ

ՕՐԱԹԵՐԹԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹ Է.

1 ամիսը	10 արբ.
3	25
Հտտալուծան	70 կողմ:

Հասցէն՝ Тафлясь, Гоголинеція пр. № 41.

Գրասենյակը բաց է ամէն օր առ ժամը 9-ից մինչև 3-ը, բացի կիրակի և տօն օրերէն: Телефонъ 16—90.

„ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐԻ ՕՐ“

1919 թուի մարտի 7, 8, 9-ին կազմակերպում է՝
Մարտի 8-ին ՄՐՏԻՍԱԿՆԸ ԸՆԿ. ԲՈՒԹԵԱՆ բոլոր դաշիններում կը լինի

ՇԳԵՂ

ՀԱՄԵՐԳ-ԿԱՐԱՐԻ

Երկ. ժամը 10-ից մինչև զիջերույ ժամը 3-ը տառնայ ընդմիջումներով
Երկ. ժամը 10-ից մինչև զիջերույ ժամը 3-ը տառնայ ընդմիջումներով
Երկ. ժամը 10-ից մինչև զիջերույ ժամը 3-ը տառնայ ընդմիջումներով

ԵՐԳ, ՆՈՒԱԳ, ՊԱՐԵՐ, ՄԵԼՈՂՐԱՍԱ.

և մի շարք նոր համարներ:

Առաջին անգամ թիֆլիսում՝ Ս. ԳՈՐԴԵՑԿՅՈՒԻ

„ԵՐԵՐ ԻՏԱԼՈՒՀԻՆԵՐ“

Ս. ԿՕՐՈՂՆԻ, Բ. ՊՐՈԶՈՐՈՎՍԿԻԻ, ԵԱ. ԼՎՈՎԻ
ՆՈՐ ԵՐԳԵՐԸ.

Սերբերիցներ հասարակութեան համար, լայնանի արտասանների մասնակցութեանը Էքսպրեսաներ ՆՈՐ ՏՐԻԿ, Մասնակցում են պետական թատրոնի օպերայի և բալետի, զբոսայի, Վարդանանների միջոցով և զանազաններ: Գաշատուրի վրայ կը նուազեն Բ. Պրոզորովսկի, Ս. Կորոնու: Գրական-գեղարվեստական բաժինը կը ղեկավարեն Ս. Գորոզիկին և Վ. Աֆանասիևը: Կոնֆերանսէ՛ ԵԱ. Լվովի Երկրորդի կառարչուելով Ս. Քալթարա՛ն:

Մուտքի տոմսակներ չկան: Սեզանները կը վաճառուեն ԿԱՐԱՐԻ օրը դաշինի մուտքի մաս: Մուտքը թատրոնի դռնից:

Մարտի 9-ին

„ԱՐԳՈՆԱԻՏՆԵՐԻ ՄԱԿՈՅՎՈՒՄ“

Յատուկ կրկնույ մինչև ժամը 3-ը: 3—1

„ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԶԱՅՆ“ Ի ՀԱՄԱՐ ՀՐԿԱՌՈՐ ԵՆ Ի ՐԱԳՐԱԿ ԵՃՆՈՒՆԵՐ

Բ Ժ Ե Կ Ա Պ Ե Տ

Գ. ՄԵՅՐԱԲԵԱՆ

Նախկին աթաբեկ Բերդիի եւ Մուսկուայի համալսարանների կիսնիկացների Մասնագետ Երեւանի հիւանդոսրիւնների—բոխաթի և արտի. ընդունելութիւնը՝ իր բնագիտական և լոյսի ու էլէքտրոբուժական կարիքներու: Հետազոտութիւնը և բժշկութիւնը X ճառագայթներով: Ամեն օր, 9—1 և 5—8 ժամը կրկն. Բհերտուովկայա փ., № 23, Հեա. 7—92, 100—62

Բ Ժ Ի Ե Կ

ԳՐ. Յ. ԳԱԼՈՒՍԵԱՆ

Նախկին աթաբեկ Ժընիկ համալսարանի կիսնիկացների և պրոֆես. Oltamare-ի վեներական հիւանդութիւնների մասնագետական բուժարանի:

ՆԵՐՔԻՆ և ԿԱՆԱՆՑԻ հիւանդութիւն. մասնագետ վեներոլոգի (ՄԻՅԻՆԻՍ), ներքսկուժ ՎՅՈՅԻ և ՎՅՈՅԻ, ՄԻՋԱՍԵՆԱԿԱՆ (ՀԻՆ և ՆՈՐ ՏՐԻՊԵՐ և նրա կոմպլեկսայաները) և ԿԱՆՈՒԻ ցուերի:

Ելիեքարուժական կարիքն յնդունելութիւնն ամէն օր, առաւ. 4. 10-ից 1-ը, կրկն. 4-ից 6-ը: Կիրակի օրերը միմիայն 4. 12-ից 1-ը: Կիրակայա, № 11, 100—52

Բ Ժ Ե Կ Ա Պ Ե Տ

Յ. ՄԵԼԻՔ-ՆՈՒԲԱՐԵԱՆ

(Նախկին Գալուս ստանտորիայի ապրանքագործ):

Ներքին և արտաքին հիւանդութիւնների մասնագետ, թոքերի և սրտի հիւանդ. Ընդունելութիւնը ամէն օր կրկնուած ժամը 5—7-ը: Մուսկուայի, Մուսկուայա 3, հեա. 16—69, ա. օ.) 100—51

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Մեր կուսակցութեան Ալէքսանդրապոլի Վեր Կեանք» թերթում կարգուած ենք հետեւի ուշադրաւ յօդուածը, որը բերում ենք այստեղ ամբողջապէս.

«Այն հասարակութիւնն է առողջ և ընդունակ ստիճակագրական աշխատանքի, որի մէջ հասարակական բոլոր անդամները միացած են իրար առանց ներքին տանտիւնների, գաղտնի դատութեան:

Ալէքսանդրապոլ քաղաքի և գաւառի հասարակութիւնը, դժբաղդաբար, այսօր ապրում է չափ ներքին տանտիւնների և գաղտնի դատութեան պատճառներով: Օտմանցիները իրենց տիրապետութեան 7 ամսուայ ընթացքում ամենախիճ փութը, որ հասցրին ժողովրդին, այն որով սերմերն էին, որ նրանք առատութեամբ ցանում էին հասարակութեան մէջ:

Մեր ժողովրդի մոթ և ոճրագործ ուժերը, որոնք մինչև այժմ բնած կամ քաղաքում գրութեան մէջ էին, օտմանցիների ներկայութիւնը իրապետութեան անպատկառ յանդիմանութեան իրենց առատ հունձը արին ստիճակով աշխարհում և փրկած ժողովրդից:

Այսօր ներքինի և արտաքին լինելով և չարագործական քննութիւնը այդ մոթ ուժերի ով լինելու և կատարածի մասին:

Պէտք է անմիջապէս պարզել՝

1. Թիքեր էին հասարակութեան մեծ մասնակցութեան օժտուած այն մարդիկը, որոնք վտանգի ժամանակ գաղտնիք նրան, թողին այդ հասարակութիւնը և ժողովրդական մեծարանակ դուժմաները առած—փոխան ուրիշ տեղեր:
2. Ովքեր էին այն մարդիկը, որոնք օտմանցիների տիրապետութեան ժամանակ սակարկողից էլ շատ իրենք էին թալանում քաղաքից հեռացաները անընդուն:
3. Ովքեր էին այն մարդիկը, որոնք օտմանցիներն և լրտեսութիւն էին անում օտմանցիների ժամանակ:
4. Ովքեր էին այն մարդիկը, որոնք կրին և աղջիկ էին մատակարարում օտմանցիներին:

Այս այն բոլորը պարզելու համար մենք առաջարկում ենք շուտապէս կարգով կազմել ընդունել յանձնաժողովներ քաղաքի և գաւառի համար առանձին:

Քաղաքի ընդունել յանձնաժողովի կազմելը իր վրայ կարող է վերցնել քաղաքային լրտեսութիւնը՝ ապով համապատասխան ցուցմունքներ քաղաքային վարչութեան, և կամ յատուկ այդ խնդրի համար կազմուած քաղաքացիների արտակարգ ընդհանուր ժողովը, որ կարող է իր միջից ընտրել այդ ընդունել յանձնաժողովը պարտաւորեցնելով քաղաքային վարչութեան՝ լայն օժանդակութիւն ցույց տալու հրապարակական քննութիւնը պատրաստելու համար:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ

Չեմալ-փաշայի սպանութեան մասին:

Տանկաստանի երազները:

Վրաց գործերի առաջխաղացումը:

Կարսից-Երեւան նամակարիք փակուած:

Կիրիլիայի ծայրագոյն վարչապետութեան աստիճանի և թոյլարում է՝ 1) Մեծիկ ժամանակ Գագ կրկն: 2) Երեւանի աստիճանի իսկ կրկն: 3) Այլ ձևով մասնատման մասին անցիցները: 4) Հարկի մասնակցութիւնը շրիք և 5) Մարտիցի իր արտաքին:

1909 թ. մարտի 2-ին Մեծիկ իր հայր-թիքը կիցիցեց ժողովրդային ու պառնոր հիմնուած մասնակցութեան իր հայր-թիքը կառավարութեան մէջ նախաձեռնութիւն:

Ժողովուրդը սիրում էր իր ժողովրդային և յարգում է Մալաթիան իսկական հայրն անմասնակց էր շարունակ իր հայր-թիքի մասին: Բայց հայր-թիքը համարում էր կարգ չվայելից իր սիրած ժողովրդային գործի և հոգաւորութեան:

Թիքիւն և նշանակում իրեն առաջնորդ տէր Ս. Վ. Տէր Արքայանուհի, որը և շատուած է հեռուցել ժողովրդի սիրած քաշանային Զուր անցան համայնի արեւմտեանը առաջնորդին, որ թողնէ Տ. Սափարեանին Թիքիւն և չզրկէ համայնի մի գիտնական և գործունէ ժողովրդային, նամանակայն տիրապետութեանը կարիք ունէր իսկական և գործունէ անդամի, իսկ համայնը՝ փորձառու ժողովրդային:

2. Սափարեանն էր որ աշխատում էր հիմնել Թիքիւնում կանխորոշիչ և սովորական կառուցել կիցիցի, որոնցից զուրկ է համայնը և զուրկ էլ մնաց, երբ նա հեռացաւ այստեղից ու նրան փոխարինողները չկարողացան կատարել նրա գործը:

1910 թ. հուլիս. 25-ին Տ. Սափարեանը մեկնում է զէպի Միմֆերուպի իրեն ժողովրդային 1915 թ. Մեծիկ թիքիւնի առաջնորդ Տ. Ս. Տէր-Արքայանուհի նշանակում է նրան Թէքոսի, բայց սկսած Թիքիւն պատճառով է Սափարեանը ինքուր և թողնել իրեն Միմֆերուպի, քանի որ Թէքոսիայի օղբ վատակար է իր ստույգութեանը: Առաջնորդը այդ մեթոմի վրայ պաշտօնակ է անում նրան է Սափարեանը մտադրում է զուրկ Վեներականը կարծեալ իր սիրած վանքը մասնակցութեանը, բայց պատերազմի պատճառով ճանապարհ չի լինում և նա մնում է Մուսկուայ և սպասում է ճանապարհների բացուելուն:

3 ամիս առաջ գալիս է նա իր ճնշողապաշտ իր բոլորին տեսութեան: Գործով զուտ է Բաթում, վերադարձին հիւանդանոց արիֆով, որը փոխում է թոքերի բորբոքման ու նա չլինում լուրջ ծանր հիւանդութեան, ուրբայ, փետր. 28-ին ընդմիջա փակում է իր աչքերը:

Յ. Օ.

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅՈՐԵՆ ԵՒ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾ. ՄԵԹԵՆԱՆԵՐ ՀԱՅՏԱՍԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

«Յակ. Օչ.» թերթը հաղորդում է.— Բաթումից եկող մի անձնատրուութիւն հաղորդում է մեզ, որ մարտի 1-ին Բաթումի նաւահանգիստ մասու մի մեծ ամբիկական նաւ, որը 2-րդ աստիճանի համար բերել է մեծ քանակութեամբ ցորեն և զիւրապանական զորքերը, Բաթումի մէջ է գտնուում Գոնյ բանակի նախկին կրթականատար գէն. Կրասնովը: Մասնաւոր խօսակցութեան ժամանակ գէն. Կրասնովը յայտնեց, որ ինքը կրթարար է անձնական պատճառներով և ոչ չէ Գոնյ ճակատի կատարողի զբոսութեան պատճառով: Միւս տեղեկութիւնների համաձայն, գէն. Կրասնովը հրաժարուել է լայն շրջանների զէպի ինքն ունեցած յարգանքների բացակայութեան պատճառով:

ՏԱՃԱՍՏԱՆԻ ԵՐԱՋՆԵՐԸ

Տանկական խաղաղութեան պայմանները?

Այդ վերնագրով Կ. Գոյի «Le Speet. d'Orient» լրագրում տպուած է.— «Արշալոյս թերթը մի ընդօրձակ յօդուածում կարևոր է համարում յայտնելու, թէ խաղաղութեան ինչ պայմաններ են հարկաւոր Տաճկաստանին: Նա պահանջում է.—

1. Տանկաստանի ստիճանները ante bellum, Հեկտի, Ասորիստանի, Միջագետքի և Լիբանանի ինքնավարութիւններով:
2. Տաճկաստանի ստիճաններից դուրս ստեղծուած Հայաստանի ճանաչում:
3. Տանկաստանի իրաւունքների ճանաչում տեղական կառավարութիւնների կողմից՝ Ալմիխի (!), Երզրապի (!), Թուրիսի (!) և Լիբանանի (!) վրայ:
4. Տաճկական կառավարութիւնը վերանորոգումներ կը մտցնի չէզոք և անբիկական մասնագետների ձեռքով և այն: Վերանորոգութիւնների համար նշանակուած է 25 արբի ժամանակ, որի ընթացքում պետութիւնը կը խախտուած

Մարտի 4-ին հոգին յանձնուած լինելու Միմֆերուպի ու խաղաղութեան միտքայն Հայր Համալսարան վրայ: Սափարեանի դէմ, որի յետեւից գնում էր հայ-կաթ. համայնից շուտեղը, նաև ուրիշ շատ յարգանքներ և ներկայացուցիչներ:

2. Սափարեանը յայտնի էր Թիքիւնի հասարակութեան իր ժողովրդայինութեանը և գիտնականութեանը:

Արաղ Մայ Սափարեանը գտնուած էր, այնտեղ հայ-կաթոլիկ համայնքը առաջնում էր կուրսուրալէս, այնտեղ բացում էին զարգանքներ ու բարեփոխութեան և բարեփոխութեանը էր մտնում ժողովրդի մէջ: Նա մտնել էր Թիքիւնում 1853 թ. նոյեմբերի 29-ին:

1878 թ. ապրիլի 21-ին ձեռնադրում է Վեներականի Միմֆերուպի մանրում քանանայ, ու ապա նուիրում է գիտութեանը, ինչպէս վայել է ունիտ բոլոր հարգատեղեկութիւն:

Նա լինում է առաջինը, որ հետաքրքրուելով բուսաբանութեան ու երկրաբանութեանը լոյս է ընծայում գիտութեան համար մեծ արժէք ունեցող երկու գիրք համանուն վերնագրով: Աշխատակցում է նաև Վեներական երկր ժամանակ «Երազանքի» և երկար տարիներ «Մշակի»:

1886 թ. սեպտ. 8-ին նշանակում է Կարասուրաղբի ժողովրդային, այնտեղից էլ 1893-ի մարտի 25-ին տեղափոխում է Թէքոսի: 1891-ի ապրիլի 10-ին ստանում է Միմֆերուպի արտաքինութիւնը 1902 թ. նոյեմբերի 29-ին Կիրիլիայի հայ-կաթոլ. կաթոլիկոս Պետրոս-Պողոս XI Եմանուէլեանը մի կոնգրակով բարձրացնում

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Յիւլիս, 7 մարտի

ԿԱՐԵՒՈՐ ԵՒ ԱՆՎՐԱԺԵՑ ԳՈՐԾ

— 00 —

Ինչպէս յայտնի է արդէն մեր ընթերցողներին, կիրակի, մարտի 2-ին, կովի, Հայոց Բար, Ընկերութեան զանգուածային կայանայ Կայանայում...

Մեր տխուր իրականութեան մէջ, ուր նոյնիսկ ամենակարգիւր և հերթական ու հրատապ կարիքները թնթկանքներու և կործանուած վերաշինելու գործին տրուած անհասկացելի և այն էլ պատահական բարեգործական ընդթիւ, և ուր փաստորէն հարկաւոր է լայն հիմունքներ վրայ դրուած ազգային և ընդհանուր մասնակցութեամբ հարուստ կանոնաւոր սխեմաների գործունէութիւն՝ այդ երկուքը ծայր աստիճանի ուրախալի և ուղեւորելի է և արժանի է ամենախիստ խորախոնարհութեան:

Հայաստանի, մեր աւերուած ու բռնազատուած հայրենիքի կարիքներն այնքան շատ են և սուր, որ միայն մեր ազգային անտարբերութիւնը դէպի մեր գործերն ու մեր վիճակը կարող էր հաշուել այս դառն իրողութեան հետ և մատը մատին չըլիս մեր երկիրը վերաշինելու և մեր ոյժերը վերստին կազմուելու գործի համար:

Մինք չենք ժխտում ի հարկէ այն իրողութիւնը, որ շատ անգամ մասնաւոր ու անհատական օգնութիւնն ու ձեռնարկները վերաշինելու կարող է մեծ օգուտ բերել մեր առաջադիւղ ժողովրդին ու հայրենիքին, եթէ այդ օգնութիւնը դրուած է հաստատուն հիմքերի վրայ և ունի որոշ ու պարզ ծրագիր ու նպատակ: Բայց այնուամենայնիւ մեր գերագուծ կնք, որ այդ մեծ և քաղաքական ու հասարակական խոշոր նշանակութիւն ունեցող գործը հենց սկզբից դուրս հասարակական կանոնաւոր հիմքերի վրայ և ունենայ մշակուած ծրագիր, իր առաջին միանգամայն որոշ նպատակներ և իր արամադրութեան ներքոյ ունենայ թէ խոշոր դուրսարժեք և թէ պարտատուած ու կազմակերպուած անձնուէր կիսկալի ոյժ:

Հայաստան երկրի ներկայ կարիքներն այնքան անդետաճելի են և այնքան անվիճելի, որ մենք կարիք չենք զգում այստեղ մի առ մի թուել, թէ ինչ են նրանք և ինչ պիտի անել նրանց ծանր լծից ազատելու համար, որպէսզի հայ ժողովուրդը կարողանայ իր վիճակը բարելաւելով ազատ շունչ քաշել և կրկին մտանայ նորմալ պայմանների կացութեան:

Քաղաքացիական և Հայաստանի պետական մեխանիզմը, քայքայուած է հայ ժողովրդի ամբողջ անտեսութիւնը, նրա պահանջներն ու կարիքներն այժմ այնպիսի ստիպելի չափերի են հասել, որ օգնութիւնը պիտի լինի մասսայական և կանոնաւորուած, որովհետեւ ամենուրեք կարևոր է ոչ միայն նին բարքերի թողած կործանարար ժառանգութիւնից ազատուել, այլ և շինել ու վերաշինել աւերուածը, նոր շունչ և նոր հոգի փչել յոգնած ու զրեթել անկենդան մարմնի մէջ:

Մենք ի հարկէ չենք կարծում, որ այսպիսի մի հակադասական գործ կարող կը լինի մենակ և իր ոյժերով միայն կատարել նոր ծինէ և Հայաստանի վերաշինութեան Ընկերութիւնը: Չափազանց զգուշոր են հանգամանքները, որպէսզի մենք կարող լինէինք այս ծանր գործը թողնել մի հաստատութեան ուսերի վրայ: Բայց մենք հաւատում ենք, որ այնուամենայնիւ որոշ գործ նա կարող է կատարել և որ այդ գործը չի լինի չնչին և աննշան:

Մենք հաւատում ենք, որ այդ ընկերութեան անդամների շարքերի մէջ կը մտնեն և այն բոլոր պատրաստուած և փորձուած հայ մտաւորականներն ու ազգասէր և հայրենասէր աշխատատիրները, որոնք համար այժմ հասել է ժամը ցոյց տալու թէ իրենց ներքին ոյժերը և թէ գէպի Հայաստան երկիրն ու հայ ժողովուրդն ունեցած սէրն ու հոգեկան խորին համակրութիւնը:

Ներկայ պայմաններում մեզ համար չկայ ուրիշ ճանապարհ մեր բոլոր քաղաքական և այլ պահանջները բարոյապէս արգարացնելու, քան այն, որը բղխում է մեր ինքնագործունէութեան փրկարար սկզբունքի գործադրումից:

Թող լաւ իմանան այդ բանը նրանք, որոնք անհամբեր սպասում են «Ազատ Հայաստանը» իսկապէս ազատ և կենսունակ ստանալու:

Ողջունում ենք կարեւոր և բարի գործի ձեռնարկութիւնը, ցանկանալով նրան ամենայն յաջողութիւն և լիակատար յաղթանակ ծանր և արհարարից խոչընդոտների վրայ:

են Տաճկաստանի անձեռնմխելիութիւնը և չէզբուցելու:

5. «Dette publique»-ը կը վճարէ Անտանտիկ հպատակ մասնաւոր անձերի ֆրանսիերը, որոնք կատարուած են Տաճկաստանի ձեռքով, իսկ պատերազմական ժամբ ըր չի վճարել:

6. Տաճկաստանը համաձայն է զիջել Անգլիային Բաղդադի երաթուղու օրէկայինները, զուրս գալով վարձատրութեան այն գո մարտերը, որպիսին Գեր-

մանիան կը վճարէ Անգլիային, բայց Բաղդադի երկաթուղու կոնցեսիան կը մնայ օսմանեան ընկերութեանը: Անբրիկան, Չըրանսիան և Անգլիան փոխառութիւն կը մաս Տաճկաստանին 150 միլիոն իրա՝ կանքերը, անտառները, Շապիւն ոյժերը և այն շահագործելու պայմանով: «Ակամայից հարց ես տարիս», նկատու է «Le Spet. d'Or.»-ը թէ արդեօք երազ չէ՞ այս, երբ կարգուած են «Անգլիայի» այս պայմանները: — Վերջինս

կարծում է թէ ինքը ոչ մի տեղեկութիւն չունի և չի հասկանում թէ ինչ է կատարուած շուրջը: Միթէ «Անգլիայ» չէ ծանօթացել պ. Պիշոնի յայտարարութեան հետ կամ այն բանի, ինչ զրուած է անլիւսկան մատուրի մէջ:

ԳԵՐԱՆԱԿԱՆ ԶՈՐՔԸ

Գերմանացիք պէտք է իրենց զօրքը կրճատեն մինչև 250,000. այդ թուից բարձր զօրքը և ճորտագործութեան պէտք է մեայ Գաշակիցները հակողութեան ներքոյ:

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ՎՆԱՍԵՐԸ

Պարզուած է, որ Լեհաստանի պատերազմից առաջացած վնասը հասնում է մինչև 25 միլիարդի:

ԲԱԳՈՒՆԻ ՍԷՋ

Համաձայն անգլիական հրամանատարութեան պահանջման կապից ծովի նաւատորմը զինաթափ արուեց: Վերջինս փորձ արեց գնն. Տոմսոնի ուղիմատուածից հրաժարուել և ծով դուրս գնաց, բայց յետոյ, անգլիական իշխանութեան երկրորդ պահանջի ժամանակ, վերադարձաւ: Բազուի նաւահանգիստը: Անցքերի մասին տակաւին պաշտօնական և ստորդ տեղեկութիւններ չկան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՈՒՄ

Հայաստանում հարց է յարուցուել Հայաստանի Խորհրդարանում 12 ամսվա շաբաթը կայացուցիչներ ընտրուելու համար և ունենալ ընտրուած պարլամենտ: Այս մասին ֆրակցիաների միջև համաձայնութիւն գեւ և չի կայացել:

ՃԱՆԱՊԱՐԶՆԵՐԸ ՓԱԿՈՒԱՍԾ

Վերջին օրերս կարսից երկուսում հայցանալի չի ստացուած, որովհետեւ ձիւնը փակել է ճանապարհները: Հաղորդակցութիւնն ընդհատուել է նաև կարսի ու Սարիղամիշի միջև, դարձեալ ձիւնի պատճառով:

ՎՐԱՑ ԶՈՐՔԻ ԱՌԱՋԻՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ժողովրդական գւարդիայի զլխաւոր շտաբին ճակատից հեռագրում են, որ վրաց զօրքերը Ամթուրը գրաւելուց յետոյ առաջ անցան 5 վերստ մինչև Անկար գիւղը: հակառակորդից գերի է վերցրուել 18 զինուած մարդ: Սպանուած է մի գւարդիական: Զօրքի և գւարդիականների տրամադրութիւնը բարձր է: Վաղը վրաց բանակը առաջխաղալու է գեպի Ախալցխա:

ՊԱՐՍԱԿԱՆ ԴԵԼԵԳԱՑԻԱՆ ՊԱՐԻՋՈՒՄ

Պարսկական գլխագիտան, 10 անդամից կազմուած, փետր. 16ին հասաւ Պարսիկ խողազարար կոնֆերենցիայում ներկայ գրանուելու համար:

ՍՊԱՐՏԱԿԵԱՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒՆՆԵՐԻ ՎՐԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՁԵՐԲԱԿԱՆՈՒՄ

Դրեզդենի գործադուլային շարժողութիւնը անաջողութեան հանդիպեց: Դրեզդենի շրջակայքի սպարտակեան գործադուլային վարչութիւնը ձերբակալուած է:

լային վարչութիւնը ձերբակալուած է:

ԳԵՐԱՆԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐՈՇԱԿԸ

Վէյմարից հեռագիրը հազարուած է, թէ որոշուած է հաստատել գերմանական ազգային դրօշակը, որը կունենայ սև, կարմիր և դեղին գոյներ:

ՋԵՄԱԼ-ՓԱՇԱՅԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Այն յանձնաժողովը, որն ընտրուած էր սաճիկները Ասորեստանում և Լիբանանում կատարուած գաղանթութիւնները յայտնագործելու համար, յայտարարեց թաճկական ժողովին նախկին նախարար Ջեմալ փաշայի սպանութեան դէմ մեղադրանք:

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մարտի 5-ին առաւօտուանից մեր զօրքերը դիմեցին ընդհանուր առաջխաղացման Ախալցխայի ճակատում: Հակառակորդը լիս է մղուած դիրքերից և նահանջուած է: Մարտի 6-ին առաւօտից մեր առաջխաղացումը վերսկսուել է:

Բ Ա Գ Ո Ւ

ՆԱԽԱՏՈՐՄԻՒԿԻ ԴԵՊՔԵՐԸ

Մարտի 1-ին, գիշերը, զուրս գնացած «Կարս», «Արդանան» և «Էլէյտանանտ Շմիթ» զինուորական նաւերը կանդ ստան Ենթադին կղզու նաւահանգիստում: Առաւօտուայ ժամի 8-ին նաւահանգիստից հեռացաւ նաև «Գիւնի Տապէ» շոգենաւը առանց սպանների կազմի:

Արևուհետեւ զուրս գնաց «Նոբել» բարկաւոր, տանկով իր հետ ուսումնական «Բելայիտա» նաւակը:

Արևու Պաշտած «Արդանան» շոգենաւի մի բանի նաւատիրներ, համաձայնութիւն կայացնելով «Աստրաբաթի» կազմի հետ, որոնք համաձայնութիւն տուին միանալու գնացողների հետ, զուրս արանս երկաթէ նաւահանգիստային գանձարանը՝ վերցնելով այն նաւահանգիստի գրասենեակից: Այդ ժամանակ «Աստրաբաթի» վրայ ստացուեց գնեւերալ Տոմսոնի պահանջը — մինչև ցերեկուայ 1 և կէս ժամը կամ թողնել նաւահանգիստը կամ անձնատուր լինել և տեղափոխուել 18 և 18 նաւահանգիստը մինչև ցերեկուայ 4 ժամը:

Չնայելով այն հանգամանքին, որ «Աստրաբաթի» հրամանատարը յայտարարեց թէ նա պարտաւոր է հպատակուել անգլիական իշխանութեանը, «Աստրաբաթի» ժամի 13-ին հեռացաւ նաւահանգիստից, բայց ամբողջ սպանների կազմը այի իջաւ, ուր և նրանք ձերբակալուեցան անգլիական իշխանութեան կողմից և տարուեցան շտաբ, որտեղից և շուտով արձակուեցան:

«Աստրաբաթի» հեռանալուց առաջ «Նոբել» բարկաւոր տարուել էր դէպի հեռացող նաւերը ռազմավարների «Բելայիտա» նաւը:

«Աստրաբաթի» հեռանալուց յետոյ զինուորական նաւահանգիստը շրջապատուեց անգլիական զօրքերով և նաւահանգիստում գտնուողները բոլորը ձերբակալուեցան:

«Աստրաբաթի» հեռանալուց յետոյ, «Վասիլէա» նաւի մնացած նաւատիրները ուղարկուեցին գնացած նաւերին գնն. Տոմսոնի գրաւոր պահանջը՝ անմիջապէս վերադառնալու կամ, հակառակ դէպքում, բոլոր հեռացող նաւերը կենթարկուեն ոչնչացման:

Մտաւորապէս ժամի 4-ին սկսեցին Բազու վերադառնալ հեռացող նաւերը և օտոտներ 12 և 13 նաւահանգիստներին: Այնտեղ տեղափոխուեցան նաև մնացած զինուորական նաւերը: Այդ նաւահանգիստները շրջապատուած են բրիտանական ուժեղ պահակներով: Նաւատիրներին այի լինել չէ թողարկուած:

Չինուորական նաւատորմի ղեկավարները, մինչև լրագրի լույս տեսնելը, դեռ զինաթափ արուած չէին:

Նաւերի վերադառնալու և զինուորական նաւատորմի ձերբակալման ժամանակ քաղաքում տարածուեցին գնահատելի լուրեր: Իբր թէ նաւատիրները ինքնասպանութիւն են գործել իրենց ծովը ձգելով: Մեր լրագրի աշխատակիցը պարզեց, որ այդ լուրերը ոչ մի հիմք չունեն:

«Արդանանի» մարտի 1-ի գիշերը հեռանալու ժամանակ միայն սպանների մէ մասը չկանալով նաւերը կամանդանտների գործողութեանը մասնակից լինել, իրենց ծովը ձգելու: Այդ սպանները բոլորն էլ աշուղութեամբ այի հասան:

Ինչպէս մեզ հաղորդում են, նաւատորմի վրայ տեղի ունեցած դէպքերի պատճառով ընտրուական մասնակցի մէջ մտքերի խիստ պրոտրուցն է տրուած:

ՀԱՅԱԿԱՆ ՅՐԱԿՑՈՒՄԻ ԴԵԿԼԱՐԱՑԻԱՆ ԱՐԲԵՋԱՆԻ ՊԱՐԼԱՄԵՆՏՈՒՄ

Ազգրէջանի պարլամենտի փետր. 25-ի նիստում Ա. Մալխասեանը հայկական ֆրակցիայի տնօրէն յայտարարեց հետեւի դիկարացիան:

Մենք Բազուի և Գանձակի հայոց ազգային խորհուրդների ներկայացուցիչներ, Ազգրէջանի բարձրագոյն օրէնսգիր ժողովի մէջ մտնելով, ողջունում ենք ձեզ, պ. պ. պատգամաւորներ և յանձն. ձեր սղջունում ենք թուրք ժողովրդի ինքնորոշումը (ժափահարութիւն): Մենք պարլամենտ ենք ծանուցողութեամբ անկեղծ ցանկութեամբ քործելու թէ թուրք և թէ հաւասարապէս Ազգրէջանի սահմաններում ապրող բոլոր ժողովուրդների օգտին:

Այդ նպատակին հասնելու համար անհրաժեշտ ենք համարում ետանդուն և անշղ կերպով հանրապետութեան կանգնել մէջ մտցնելու ինքնազիտակցութեան և կարգ ու կանոնի իրական հաստատ հիմունքները, Ազգրէջանի հանրապետութեան սահմաններում ապրող բոլոր քաղաքացիների օրէնքի առաջ ունեցած անպայման հաւասարութեան հետ:

Այգօրինակ կարգաւորում մենք ընդունում ենք, որպէս զի Ազգրէջանի սահմաններում ապրող ազգային բոլոր փոքրամասնութիւնները, թուրք ժողովրդի հետ համահաւասար կերպով ունենան միատեսակ իրաւունքներ ազգային կուլտուրական ինքնորոշման ժամանակ:

Մենք մեր ամբողջ ոյժով կը կուռնեց ամեն տեսակ իմպերիալիստական և յափշտակողական ձգտումները, ինչի զա հանրապետութեան ներքին և թէ նրա սահմաններից դուրս: Այդպիսի ձգտումները մենք անտեղի ենք համարում իսկապէս դեմակառուցիկ պետութեան իրական հակացողութեան հետ և կորստարար նոյն հանրապետութեան գոյութեան համար:

Մենք խորը կերպով համոզուած ենք, որ թէ Անգլիոյ կողմէ սահմաններու մէջ ինչպէս որ հայոց կազմուելու ինքնազիտակցութեան մէջ անկեղծ ինքնազիտակցութեան չկայ ոչ հանգստութիւն և ոչ իսկական խաղաղութիւն առանց սերտ և անկեղծ ամբողջական և խաղաղ համարակրթութեան: Իսկ տանց հանգստութեան և առանց հաստատուն խաղաղութեան նարաւոր չէ երկրի կուլտուրական առաջադիմութեան և ազգարնաչութեան բարձր, որին և պէտք է ձգտեն ամեն մի պետութիւն: Ազգա մարմն մենք մեր ամբողջ ոյժով պէտք է ձգտենք դէպի Անգլիոյ կողմէ բոլոր ազգերի համերաշխութեան, իրաւունքի և ճշմարտութեան սկզբունքները վրայ հիմնուած: Որովհետեւ մինչև որ Անգլիոյ կողմէ ժողովրդների վերջին մասը չհաստատ իր օրինական իրաւունքների բարարութիւնը և դահանջները և իր ազգային զգացմունքների հատուցումը, չի կարող ոչ հանգստութեան տրել և ոչ հաստատուն խաղաղութեան: Անգլիոյ կողմը կը դառնայ միջազգային վիճարանութեան, թշնամութեան և ճնդհարման մի վայր:

Այդ պատճառով մենք ամբողջ ոյժով կը կուռնեց բոլոր սահմանի ժողովուրդների այն ձգտման դէմ, որոնք ստեղծում են իրենց համար քաղաքական և հրամայող վերջ ի վրայ միւս հանրապետութիւնների և բոլոր այն փորձերի դէմ, որոնք ուղղուած կը ինչինոր կազմուող հանրապետութեան սահմանները մէջ ապրող հարան ժողովուրդների և ազգային փոքրամասնութեան իրաւունքների դէմ:

Արդեւոր արտաքին քաղաքականութեան հակառակորդների ժամանակ մենք կը կանոնեց վիճակի հարցերի խաղաղ լուծման կողմը, որպիսին կունենայ Ազգրէջանի կառավարութիւնը հարան հանրապետութիւնների հետ:

Վիճակ այդ հարցերի թուած մենք համարում ենք և Զարաթուի արմատական խնդիրը... Մ. Է. Ռասոյ-Չաղկն (անդից). Այդ վիճակ ինչպիսի չէ, նա արդէն վճռուած է:

... որի մասին միտմամտակ պահանջ են դնում թէ Հայաստանը և թէ Ազգրէջանի կառավարութիւնը և որը, ինչպէս և ամեն մի վիճակի հարց, մեր բարի ցանկութեամբ, ինչպէս մենք համոզուած ենք, կարելի է վճել խաղաղ միջոցներով:

Ընդհանրապէս մեր ընթացիկ հարցերի ժամանակ, պ. պ. պատգամաւորներ, մենք կը դիկարաւորենք այն քաղաքացիներով, որը իր հետ բերեց համաշխարհային զեմիկրատիայի ազատութիւնը:

Կանգնուած լինելով լայն աշխատաւոր մասնակցի շահերի հայեցակէտի վրայ, մենք հարաւոր միջոցներով կը պաշտպանենք այն օրէնսգիր միջոցները, որոնք Ազգրէջանի հանրապետութեան ժողովուրդների անտեսական և կուլտուրական աստիճանը կը բարձրացնեն:

Մշակասանքի և ազգային օրէնսդրութեան շրջանում մենք կը ձգտենք աշխատանքի լիակատար ազատման համար, տալով աշխատաւոր դիկարացիան բոլոր հողային ֆոնդների և հիմնելով իսկական ժողովրդական իրաւահասարակութիւն: Ենթադրելով, որ այս պարլամենտ կազմուած ժամանակաւոր է, մենք կը ձգտենք քարձնելու նրան իսկական ժողովրդական արաւայտաութիւն հանրապետութեան սահմանադիր ժողովի միջոցով, որը պայմանուած է ժողովրդական կամքը և հետո պահուած ամեն տեսակ կողմնակի ճնշումներից:

Ան այն սկզբունքները, պ. պ. պատգամաւորներ, որով մենք պէտք է դիկարաւորենք:

Իբրև վերջում, անհրաժեշտ ենք համարում աւելացնել, որ ոչ ոք չպիտի անկեղծ ցանկութեամբ Ազգրէջանի ժողովուրդների օգտի համար, մենք, հայ պատգամաւորներ, մտնում ենք Ազգրէջանի պարլամենտ լի զգացմունքներով գէպի այն պատասխանատուութիւնը, որպիսին ունենալու ենք պետական ինչիւրից և շինարարական գործերի մէջ, որպիսին զգացմունքներով և մենք կը մտնենք հայոց պարլամենտ: (Մափահարութիւններ):

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

(ՎՐԱՑ ԼԵՈՒԳՐԱԿ. ԳՈՐԾ.)

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԱՄԱՌԻԼ

Եկեղեցիների դաճակցութիւն

Նիւ-ԵՕՐԿիՑ հարողում են, որ շուտով Հոգով կը հասնեն երեք եպիսկոպոս, որոնք ներկայանալով Բինդիկոպ պատրիարքին կանան ստեղծել եկեղեցիները դաճակցութիւն և դաւանական կեանքի օրէնսդրութիւն ժողովուրդները դաճակցութիւնը միմյանց քաղաքական ընդթ է կրում: Գերագոսնորք մէկը ասաց, թէ ծրագրի մէկը կը մտնեն Հոմա-կաթիլիկան, բողոքական և նորոգեալ ուսուցիչական ուղղութիւն եկեղեցիները:

Հերթէն Գովերնորի վարչութեան վերահասուց

Նախագահ Վիլսոնը Հերթէն Գովերնոր նշանակեց զԼուսոր վերահասուց պատերազմից Չիտաուած եւրոպական երկիրների ամբիւրհական կառավարութեան կողմից յատկացրած 100 միլիոնի ֆոնդի վարչութեան զվարար վերահասուց: Երկուստեք համար: Գովերնոր Քոլլ է սուած որոշել թէ Թր երկիրներին և ինչ քանակութեամբ պարտաւորում հասցնել:

Հրեական հանրապետութիւն

Վաշինգտոնի թերթերը հարողում են, թէ նախագահ Վիլսոնը յայտնեց կոնգրեսի ամենակամ հրեաների գերագայտիւնը, թէ ինքը համոզուած է, որ դաշնակից ազգութիւնները Ամերիկայի կառավարութեան հետ համարեալ հիմք կը դնեն Պաղեստինի մէջ հրեական հանրապետութեանը:

Գե. Թոմաս Նորեգոր խորհրդաւար Արիսոնի

Միացեալ Նահանգները հրատարակեցին Նորեգորի խորհրդաւար Թոմաս Նորեգորին նախագահ Վիլսոնին կուսակցի գլխի Պարիզ քաղաքում իր կողմից կատարած խորհրդաւարութեանը:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԱՄԱՌԻԼ

Գործադուլական շարժում Գերմանիայում

Բերլինի կոմունիստները կրկնորդ անգամ դիմեց ազգաբնակչութեանը նախազգուշացնելով ցույցեր անելուց և չեղովուծել փողոցներում և հրատարակելու: Գոտա-Նուսպարկան ծառայողները մարտի 1-ի ժողովում որոշեցին չմիանալ գործադուլին: Երկաթուղու ծառայողները մերժեցին միանալ ընդհանուր գործադուլին, հիմնականում այն բանի վրայ, որ երկաթուղային գործադուլը ճակատադրական նշանակութիւն կունենայ անմիջ երկաթուղու, հիւսնայինների և ծերերի վրայ, որովհետեւ կը կրճատուի պարտաւորումն և անուրի ներմուծումը:

Հալլում կրկնորդ կողմնակցութիւնը պատճառով յայտարարուած է պաշտօնական գործիւն և հիմնուած է զինուորային-քաղաքային դատարան: Ինչպէս արդէն յայտարարուած:

ՄԻԱՅԵԱԼ ԵՒ ԱՋԱՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

II

Հայ ժողովուրդի կենդանի մարմինը արհեստականորէն բաժանուած է եղել մասերի, որոնք տարիներու ուժով պիտի աշխատեն ի մի ձուլուել: Այն ժամանակ մարդը հայ ժողովուրդն իր մայր երկրում կտայրի մի ստանալու, քաղաքական և կուլտուրական կեանքով ծե քանի որ հայութեան հոգեբանական շարժումը չլուծուած, հայ ժողովուրդի ետանդը պիտի կորչի քաղաքական պայքարի մէջ: Ինչպէս այդ եղել է վերջին քառասունամեակում, և ոչ թէ ուղղուի կուլտուրական գործունէութեան վրայ: Ուստի ներկայ մոմենտում, երբ մի կողմից զբաղուած է թիւրքացիական հարցը, միւս կողմից Ռուսաստանի կայսրութեան հետեւնուող տուժ է եկել Անդրկովկասում Հայկական Եկեղեցականութեանը, պէտք է հասկնալ, որ հայութեան մեծագոյն և ճակատածները միմյան և հայութիւնը բաժանող արհեստական պատը վերա-

բուած էր, կրակի պէտք է կայանար քաղաքային դուռային ընտրութիւնները, սակայն այժմ յայտնի էր, որ ընտրութեան տեղը հասնելու անհնար էր, այնպէս որ ընտրութիւնները չկայացան:

Լեյպցիգում աստիճանադրների գործադուլ է, որոնք միացել են բողոքական հակամիութեան շարժողութեան: Այդ պատճառով բաժանուած էր զինուորների խորհուրդը սպանուած է գործադուլ անող աստիճանադրներին: (Երկուստեք, հիմնադրեցում, որը գտնուած է կառավարական գործերի ձեռքին, ձեռնարկութեանը ներկայացուցիչները ցունկութիւն յայտնեցին միջնորդելու գործադուլները քաղաքացիները և աշխատանքները վերահսկելու այս շարժումը:

Կիւմանայի այցելութիւնները պալատին և սեմային

Կիւմանայի օգտուելով խաղաղաբար կոնֆերանցիայի նիստերի ազատ օրով, երեքշաբթի այցելեց աստիճանադրներին, որ զէմ մասնագործից յետոյ, պատգամ. պալատը, Կիւմանայի պալատի մէջ երեւելու մեծ ցույցեր առաջացրեց նրա հասցէին: Յետոյ Կիւմանայի քաղաք սեմայում, ուր նոյնպէս ընդունուեց մեծ խանդավառութեամբ:

Մեծ պետութիւնների ներկայացուցիչները յանձնարարողի մէջ

Մեծ պետութիւնները իրենց ներկայացուցիչները նշանակեցին կազմուած յանձնարարողի մէջ: Տիրութեամբ հարցերի յանձնարարողում Ֆրանսիան նշանակեց Տարզէին, Ամերիկան—Մեյսոնը, Անգլիան—Կրուսէնը, Իտալիան—Մարկիս Սալապիլին: Տնտեսական յանձնարարողում Անգլիան նշանակեց Ջորջ Փոլոնը, Իտալիան—Գրիպպիլին և Կրաֆիլին, Ֆրանսիան—Կլեմենտալին:

Գերմանիայի զինադադարի ճակիկն պայմանները

Հանրութեան պալատում հարցուած է այն սեղեղութիւնը թէ Գերմանիան առաջ ինչ պայմաններով համաձայնուեց պայմանագրի: Մանր քննութիւնների լրակատար յանձնում, դաշտային թղթափոխների յանձնում, զինացիներին լրակատար յանձնում, խորհրդանշանների ժողովների և աշխարհայինների յանձնում, 5,000 շուկապարի փոխումը 4063 յանձնում, 126,836 վազոնի փոխումը 15,000-ի և 1,328 մուսքը, Այս թուերը վերաբերում են բոլորին, ինչ յանձնուած էր մինչև փետ. 4-ը, միմյանց անդրկայան լրակատարութեանը և չէ կցուած այն նիւթերին, որը յանձնուած է մեր Գաշակիցիներին:

Ամերիկական գործ վերադառնում և հայերի

Ձիւնադադարը ստորագրելուց յետոյ 70,000 ամերիկական զօրք են ուղարկուած հայրենիք անգլիական նաւերով:

Նայ, Այն ժամանակ կը վերանայ հայկական իրեղեցիների վաճառքը, հայ ժողովրդի մարդը սպիտակ կը նուրբուն շինարարական աշխատանքները, կը վերանայ թիւրքացիական և ռուսական զորքուածները իր ընդունուած զինուորական կազմում:

Բայց հայութեան համախառնը պիտի լուծուի միութամանակ մի որոշել կարեւորագոյն ազգային պարտքի ինչ—հայ ժողովրդի քաղաքական ազատութեան հետ: Թիւրքացիական հարցը կը վճարի ամենայն հասանալիութեամբ այն մտքով, որ Թիւրքահայաստանը կը ստանայ պատմութիւն: Վիլսոնը իր բոլոր երեք ճակերի մէջ, որոնք վերաբերում են հայաստանի պայմաններին, պնդել է, որ հայերը Թիւրքիայում պիտի լինեն պատանդի որդի, թէև անկէ մտք կերպով, կրտսերաբանական և պատմական յայտարարութիւններ են եկել այնպիսի գործիչների կողմից, ինչպիսիք Բրիտանը, Ամերիկան, Լոյզ Ջորջը: Այն հանգամանքը, որ պալատի գաշակարող Անգլիան և

Գերմանիայի բողոք երկրագործական գործիների գրումն մասին

Գերմանիայի այն բողոքի համաձայն, որ Գաշակիցիները գրաւելով երկրագործական գործիները մեծ զիւստն հասցնում Գերմանիայի արդիւնաբերութեանը, այժմ պարզուած է, որ գերմանական միութիւնը առաջարկել էր չէզոք երկիրներին գնել յայտնի քանակութեան երկրագործական գործիները արժողութեան քաղաք գնով, 60 միլիոն մարկ արժողութեամբ:

ՓՐՈՆԵԿՈՆ

Կօպենհագենի ծառայողների համագումար.—Առաջիկայ ապրիլի 1-ին Քիլիկիում կայանալու է Անգլիոյ կառավարական կօպենհագենի ծառայողների ներկայացուցիչների համագումար, որը զբաղուելու է մի շարք կազմակերպական և անասնական խնդիրներով:

Հայաստանի մեկնելու արգելի սուրը.—Նկատի ունենալով անգլիական միւսիայի այն կարգադրութիւնը, որ սովի և հիւանդութիւնների պատճառով զեպի Հայաստանի զարթոնքների վերադարձը արգելու է, հայկական պատուիրակութեան նախագահ Մարտ. Յարութիւնսը զիմի է բերմանական միտախախտել և խնդրել է այդ արգելքը վերացնել Հայաստանի հանրապետութեան բոլոր միւստարութիւնների այն պաշտօնեաների վերաբերմամբ, որոնք արձակուրդով եկել էին Քիլիկի և այդ կարգադրութեան հետեւնուող զրկուել վերադառնալու հնարաւորութիւնը: Ինչպէս թէ թոյլ տրուի զեպի Հայաստան մեկնել նաև նրանց, որոնք նոր են հրաւիրուել պաշտօնի: Հասանուելն մաս օրերս այդ թոյլտուութիւնը կատարուի:

Յովն. Քուսմանեանի սօքեր Երևանում.—Մարտի 9-ին Երևանում տոնուելու է Յովն. Քուսմանեանի ծննդուն 50-ամեակը: Երևան և հրաւիրուել Յովն. Քուսմանեանը:

Հայաստանի վերաբերող գործերը.—Հայկական միւսիան զիմի էր վրաց կառավարութեանը և խնդրել Համակողմանեան հիմնարկութիւններից սալ Հայաստանի տերիտորիային վերաբերող կենտրոնական հիմնարկութիւնների գործերը վիճակագրական նիւթերը արդը: Այդ առթիւ հայկական պատուիրակութեան կրկին զիմու մի հիման վրայ վրաց կառավարութիւնը կարգադրել է բաւարարել միւսիայի զիմու:

Հայաստանի ներքին գործերի միմիստի երկրորդ օգնականը.—Հայկական Նիւքլինը հրատարակում է Հայաստանի Գաշակիցիների մէջ իրեր ներքին գործերի միմիստի երկրորդ օգնականը նիւքլուելու է, որ նրան կը յանձնուի վարելու քաղաքային և զինուորային ինքնավարութիւնների բաժնի:

Գործադուլի սպառնալիք

Միլիտանտների արհեստական միութեան գործադիր կոմիտէն քաղաքային վարչութիւնից պահանջել է, որ մինչև այսօր զմարտի միլիտանտների յանձնարար և փոխուրար ցործերի ոտնիկները, հակառակ զեպուծ կը զարթեցնեն աշխատանքները:

Ֆրանսիան համաձայնել էին յանձնել Հայաստանը Ռուսաստանին, առանձին նշանակութիւն չունի: Այդ պիտի ժամանակաւոր, մինչև պատերազմի վերջը զիմու, նրանք որ ինչ են այն պատճառով, որ Ռուսաստանը սկսել էր լուրջ ցանկութեան արտադրել Գերմանիայի հետ սեպարատ հաշտութիւն կնքելու:

Անգլիայի և Ֆրանսիայի շահերը պահանջում են ստեղծել մի պետութիւն թուրքեր Հայաստանից, այդպիսով զքի թիւրքերին Անատոլիայի խորքերը և վերջնական հարուած հասցնել պանիսլամիզմի և պանթիքիզմի քաղաքական ծրագրիներին: Տնկութիւնները, որոնք ստացուել են արաստանմանից, տուած են, որ Գաշակիցի պետութիւնների մէջ հասարակական կարծիքը և կառավարական շրջանները լուծու արաստանման զեպի թիւրքացիական հարցը և արաստանման լուծումը պայմանուած է: Անկի բարդ է Անգլիոյ կառավարութեան հարցը Արգիօք կը ցանկանան Գաշակիցիները բաժանել այս երկիրը Ռուսաստանից, ինչպէս են

Վրաստանի Սան. ժողովի բացումը.—Մարտի 12-ին, յիշատակութեան տարեդարձի օրը, արհեստաւոր և Վրաստանի Մամանաղիք ժողովը Նիւ մինչև այդ օրը պատուած պատրաստ չէին վերանորոգուող Ապիլանի զանգիւղը, որոշուած է առաջին նիստը կայացնել պետական թատրոնում:

Ս. Արեւիկայի բեմական գործունէութեան 35-ամեակը.—Գերասան Յովն. Արեւիկայի բեմական գործունէութեան 35-ամեակը լուրջացած լինելով, Հայոց Դրամատիկական Ընկ. որոշել է առաջիկայ կիրակի, մարտի 9-ին, Արարեսական թատրոնում կազմակերպել յոբելեանական ներկայացում:

Գաղթականների օգնութեան սուրը.—Գաղթական Գաղթական Կառավարութեան բաժնիները կառավարել 0. Ս. Բուկուշէյնի քաղաքային վարչութեանը ներկայացրած զեկուցումից երևում է, որ 300-ը վերստի վրայ քանուող ապաստարանում կուտակուել են 30,000-ի չափ քաղթականներ, որոնց հարկաւոր է անհրաժեշտ օգութիւն հասցնել, բայց միլիոնները բացակայում են: Գաղթականները գտնուած են ծանր կացութեան մէջ և ստանալու են զեկուցումներով: Այս առթիւ քաղաքային վարչութեանը յանձնարարել է վարչութեան անգամ Մասաչուսեթսը:

Հ Ա Յ Ա Տ Ա Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Փետրուարի 4-ի նիստը

Նախագահում է Գ. Ջուրեանը: 1. Սարգսիւն.—Մանրադատային յանձնաժողովի կողմից զեկուցում է մուսուլմանական ֆրակցիայում եղած փոփոխութիւնների մասին, յանձնաժողովը որոշումն էր յանդիտութեանը բաժանուած է անուծ պատգամաւորի փոխարէն Մակիմուկու. իսկ նախկին երկու պատգամաւորների տեղ մուսուլմանական ազգ. խորհրդի ուղղակի պատգամաւորները երկուսուելու է Եանտալիսիական հաստատման հարցը ըսկըզըզները լինելով յետմազում է յարջող նիստին:

Աղբայեան. Խնթարական յանձնաժողովի կողմից կարգում է Կարմիր շրջանում 3 հաշտարար և 3 քննիչ բաժնիները բաց անելու օրինագիծը, որ և հաստատուած է: Միմիստ-նախագահ.—Չեկուցում է Դասարուի շրջանի անցուղործի մասին (որի մանրամասնութիւնները տպուած են «Ժողովուրդ»-ի № 14-ում): Ֆին. միւն. գործ. կառավ.—Ի պատասխան սոց.-դեմոկրատական ֆրակցիայի հարցապնդման զեկուցում է անցեալ տարուայ յուլիս-օգոստոս ամիսներում գտնուած հարկերի մասին և բաւարարում է ֆրակցիային:

Ընդունուածից յետոյ նախագահում է Գ. Տ.—Մաշտարեան: Աղբայեան.—Չեկուցում է բաժնակի զման համար 10 միլիոն նախորդ նիստերից յետմազում է ֆինանսների միմիստի կարծիքը լսելու համար: Այդ միմիստութեան կողմից նրա գործերի կառավարումը իր յայտնաբերում է անհրաժեշտ օգնականը և կազմին մի անկախ պետութիւն: Ֆինանս-դեպարտմենտի անկախութիւնն արդէն ճանաչուած է Անգլիայի և Ֆրանսիայի կողմից, Մեծ Բրիտանիան ստեղծելու է անհրաժեշտ օգնականը և կառավարական շրջանները լուծու արաստանման զեպի թիւրքացիական հարցը և արաստանման լուծումը պայմանուած է: Անկի բարդ է Անգլիոյ կառավարութեան հարցը Արգիօք կը ցանկանան Գաշակիցիները բաժանել այս երկիրը Ռուսաստանից, ինչպէս են

կրկին, որ նա զարթոնքներին պետական օգնութիւն ցոյց տալու մասին նորից քանակութիւն վարի ներքին գործերի միմիստի հետ: Արձակուրդները վերացած.—Մարտի 15-ից վերացուած է վրաց երկաթուղու բոլոր արտոնութիւններ ունեցող ամսերը բացի Ա. լիւրացից, որից օգտուելու են զինուորականները, այն էլ սահմանափակ չափով:

Աւսուցիչների համար.—ժողովրդական դպրոցների ուսուցիչների հասանելիք 1918 թ. ոտնիկ համար վրաց կառավարութիւնը յատկացրել է 1,312,363 ու:

Երեմ վիլիսոն ռուբլի.—Լեւոնականները միութեան կառավարութեանը վրաց կառավարութիւնը որոշել է սալ 3 միլիոն ու, որից կէս միլիոնը Անդրկովկասիան բռնելով, իսկ 2 և կէս միլիոնը Քերեքի կառավարութեանը բռնելով:

Գործի գործառնցները.—Վրաց կառավարութիւնը որոշել է Գործի գործառնցները յանձնել տեղական գաւառական զեմատային վարչութեան տնօրէնութեան:

Օգնակցութիւն.—Վրաց կառավարութիւնը յարգել է Վասիլ Օզանկոյի (Յովնանիսեան) միջնորդութիւնը իր ազգանունը Իւստինիէ վերանունուելու մասին:

Չ Ա Յ Ա Տ Ա Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Փետրուարի 4-ի նիստը

Նախագահում է Գ. Ջուրեանը: 1. Սարգսիւն.—Մանրադատային յանձնաժողովի կողմից զեկուցում է մուսուլմանական ֆրակցիայում եղած փոփոխութիւնների մասին, յանձնաժողովը որոշումն էր յանդիտութեանը բաժանուած է անուծ պատգամաւորի փոխարէն Մակիմուկու. իսկ նախկին երկու պատգամաւորների տեղ մուսուլմանական ազգ. խորհրդի ուղղակի պատգամաւորները երկուսուելու է Եանտալիսիական հաստատման հարցը ըսկըզըզները լինելով յետմազում է յարջող նիստին:

Աղբայեան. Խնթարական յանձնաժողովի կողմից կարգում է Կարմիր շրջանում 3 հաշտարար և 3 քննիչ բաժնիները բաց անելու օրինագիծը, որ և հաստատուած է: Միմիստ-նախագահ.—Չեկուցում է Դասարուի շրջանի անցուղործի մասին (որի մանրամասնութիւնները տպուած են «Ժողովուրդ»-ի № 14-ում): Ֆին. միւն. գործ. կառավ.—Ի պատասխան սոց.-դեմոկրատական ֆրակցիայի հարցապնդման զեկուցում է անցեալ տարուայ յուլիս-օգոստոս ամիսներում գտնուած հարկերի մասին և բաւարարում է ֆրակցիային:

Ընդունուածից յետոյ նախագահում է Գ. Տ.—Մաշտարեան: Աղբայեան.—Չեկուցում է բաժնակի զման համար 10 միլիոն նախորդ նիստերից յետմազում է ֆինանսների միմիստի կարծիքը լսելու համար: Այդ միմիստութեան կողմից նրա գործերի կառավարումը իր յայտնաբերում է անհրաժեշտ օգնականը և կազմին մի անկախ պետութիւն: Ֆինանս-դեպարտմենտի անկախութիւնն արդէն ճանաչուած է Անգլիայի և Ֆրանսիայի կողմից, Մեծ Բրիտանիան ստեղծելու է անհրաժեշտ օգնականը և կառավարական շրջանները լուծու արաստանման զեպի թիւրքացիական հարցը և արաստանման լուծումը պայմանուած է: Անկի բարդ է Անգլիոյ կառավարութեան հարցը Արգիօք կը ցանկանան Գաշակիցիները բաժանել այս երկիրը Ռուսաստանից, ինչպէս են

կրկին, որ նա զարթոնքներին պետական օգնութիւն ցոյց տալու մասին նորից քանակութիւն վարի ներքին գործերի միմիստի հետ: Արձակուրդները վերացած.—Մարտի 15-ից վերացուած է վրաց երկաթուղու բոլոր արտոնութիւններ ունեցող ամսերը բացի Ա. լիւրացից, որից օգտուելու են զինուորականները, այն էլ սահմանափակ չափով:

Աւսուցիչների համար.—ժողովրդական դպրոցների ուսուցիչների հասանելիք 1918 թ. ոտնիկ համար վրաց կառավարութիւնը յատկացրել է 1,312,363 ու:

Երեմ վիլիսոն ռուբլի.—Լեւոնականները միութեան կառավարութեանը վրաց կառավարութիւնը որոշել է սալ 3 միլիոն ու, որից կէս միլիոնը Անդրկովկասիան բռնելով, իսկ 2 և կէս միլիոնը Քերեքի կառավարութեանը բռնելով:

Գործի գործառնցները.—Վրաց կառավարութիւնը որոշել է Գործի գործառնցները յանձնել տեղական գաւառական զեմատային վարչութեան տնօրէնութեան:

Օգնակցութիւն.—Վրաց կառավարութիւնը յարգել է Վասիլ Օզանկոյի (Յովնանիսեան) միջնորդութիւնը իր ազգանունը Իւստինիէ վերանունուելու մասին:

Նիստը փակուեց զեկուցումով մասին 12 և կէսին:

վերահսկողութիւնը, սոց. դեմոկրատ. ֆրակցիայի կողմից, որ նրա հիւանդութե

